

Programa de la tribuna d'arqueologia 1985-1986

Octubre 23
Un tecno-complexe del paleolític inferior: Puig d'en Roca (Girona, Gironès)
Eudald Carbonell, Rafael Mora
Moderador: *Narcís Soler*

Novembre 6
La feixa del moro (Juberri) i el neolític mig-recent a Andorra
Xavier Llovera
Moderador: *Ramon Ten*

Novembre 13
Revisió de les quatre pàteres mesòmphas del poblat ibèric del Castellet de Banyoles (Tivissa, Ribera d'Ebre)
Ramon Pallarès
Moderador: *Joan Maluquer de Motes*

Novembre 27
I bronzi della casa di Giulio Polibio a Pompei
Fausto Zevi
Moderador: *Josep Guitart*

Desembre 11
Els nivells ceràmics de la Cova 120 (Sales de Llierca, Garrotxa)
120 Grup
Moderador: *Josep Tarrús*

Gener 15
Els resultats de les excavacions a la cova de Can Sadurní (Begues, Baix Llobregat)
Manuel Edo, Manuel Millán
Moderador: *Araceli Martin*

Gener 29
La necròpolis tumular de les Maries (Coll del Moro, Gaudesa, Terra Alta): campanya 1984
Dolors Molas, Núria Rafael
Moderador: *Emili Junyent*

Febrer 12
Las investigaciones arqueológicas en la prehistoria vasca
Jesús Altuna
Moderador: *Miguel Llongueras*

Febrer 26
Els pobles dels camps d'urnes en el sw de Catalunya: l'establiment de Puig Roig (El Masroig, Priorat)
Margarida Genera
Moderador: *Miquel Tarradell*

Març 12
El jaciment romà de platja Fenals (Lloret de mar, La Selva)
Ramon Buxó, Joan Des-camps
Moderador: *Magí Miret*

Abril 9
El complex industrial romà de can Jofresa (Terrassa, Vallès occidental)
Maria Teresa Casas, Antonio Abel Moro
Moderador: *Isabel Rodà*

Abril 16
Les excavacions al portal de Magdalena: noves dades sobre l'urbanisme antic de Lleida (Segrià)
Purificació Lázaro, Ferran Puig
Moderador: *Arturo Pérez*

Maig 7
L'excavació arqueològica subaquàtica Culip IV (Cadaqués, Alt Empordà): primers resultats
Francisco Javier Nieto
Moderador: *Enric Sanmartí*

Maig 21
Últimes intervencions en el despoblat de Sant Miquel de la Vall (Pallars Jussà)
José Ignacio Padilla
Moderador: *Manuel Riu*

L'estat actual de la investigació de l'art prehistòric
Eduard Ripoll
Moderador: *Anna Alonso*

Les sessions se celebren a la Sala dels Tapissos de l'Institut d'Estudis Catalans, Casa de Convalescència, carrer del Carme, 47, de Barcelona, a un quart de vuit del vespre.

SERVEI D'ARQUEOLOGIA

IV Premi Antoni Pedrol i Rius

El Centre de Lectura de Reus convoca el quart premi d'investigació Antoni Pedrol i Rius dotat amb 200.000 pessetes per aquest il.lustre juriconsult reusenc, soci d'honor de l'entitat. El premi es regirà d'acord amb les següents bases:

Bases:

1ª Els originals hauran de ser inèdits i escrits en català.

2ª Els treballs podran tractar de qualsevol aspecte històric, tant d'investigació estricta com de memòria personal, que faci referència a Reus o a la seva comarca.

3ª Cal trametre tres exemplars mecanografiats al Centre de Lectura abans del dia 23 d'abril de 1986. Un dels tres exemplars restarà dipositat al Centre de Lectura.

4ª Els treballs hauran de tenir una extensió mínima de 100 folis i màxima de 150. Podran anar acompanyats de gràfics o il.lustracions.

5ª L'import del premi es considerarà equivalent als drets d'autor de la primera edició que durà a terme les Edicions del Centre de Lectura de Reus.

6ª El veredict del jurat serà inapel.lable. El jurat, sota la presidència honorària del Sr. Pedrol Rius, serà designat pel Centre de Lectura d'acord amb els temes dels treballs presentats.

7ª El veredict es farà públic durant les festes de Sant Pere de 1986.

Reus, Setembre 1985

V curs d'enginyeria genètica sobre el tema enginyeria genètica de les plantes

Organitzat per la societat catalana de biologia i amb el patrocini de la Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica (CIRIT) tindrà lloc aquest curs, a la sala d'actes del Centre d'Investigació i Desenvolupament del CSIC, c/ Jordi Girona i Salgado, 18-26. Els conferencians seran: Dr. David Baulcombe (Plant Breeding Institute, Cambridge, Anglaterra.), Dr. Francisco García Olmedo (Escuela Superior de Ingenieros Agrónomos, Madrid.), Dr. Michel Delseny (Laboratoire de Physiologie Vegetale, CNRS-Universitat de Perpinyà, França.)

La navegació a Catalunya Centenari Narcís Monturiol 1819-1885 28 novembre-19 desembre

Organitzat pel Museu de la ciència/fundació Caixa de Pensions, tindrà lloc al Museu de la Ciència el cicle de conferències sobre la navegació a Catalunya. El programa és el següent: dijous, 28 de novembre: l'edat mitjana per Joan Vernet dijous, 5 de desembre: l'epopeia oceànica (s. XVIII) per Josep Mª Delgado dijous, 12 de desembre: la industrialització (ss. XVIII-XX) per Rafael Aracil dijous, 19 de desembre: la màquina de vapor, l'hèlix i els vaixells de ferro (s. XIX) per Santiago Riera i Tuèbols.

35ª Festa literària de les lletres catalanes

La celebració d'enguany de la festa literària de les lletres catalanes tindrà lloc la nit del 14 de desembre de 1985 a Igualada.

35e CARTELL DE PREMIS DE SANTA LLÚCIA

(tema/núm./nom/convocats/dotació)

– Novel·la: 26e "Sant Jordi", Òmnium Cultural i Fundació Enciclopèdia Catalana (2.000.000 Ptes.)

– Poesia: 27e "Carles Riba", Fundació Enciclopèdia Catalana (200.000 Ptes.)

– Contes i narracions: 33e "Victor Catala", Editorial Selecta (150.000 Ptes.)

– Novel·les per a nois i noies: 23e "Josep M. Folch i Torres", La Galera (500.000 Ptes.)

– Literatura juvenil: 16e "Joaquim Ruyra", Editorial Laia (550.000 Ptes.)

– Contes breus per a nois i noies: 2ⁿ "Lola Anglada", Caixa d'Estalvis de Terrassa i Xarxa de Biblioteques "Soler i Palet" (250.000 Ptes.)

– Poesia jove (16-26 anys): 1^r "Salvador Espriu", Fundació Pere Vergés (300.000 Ptes.)

– Treballs sobre l'animació d'activitats en el temps lliure: 1^r "Àngel Fàbregues", Fundació Josep Sans (200.000 Ptes.)

– Assaig (de recerca i de creació): 10e i 11e "Xarxa", Xarxa Cultural (250.000 Ptes. cada un)

– Assaig religiós: 7e "Francesc Eiximenis", Centre d'Estudis d'aquest nom (100.000 Ptes.)

– Biografia i estudis històrics: 2ⁿ "Fundació congrés de Cultura Catalana", la dita fundació (400.000 Ptes.)

– Treballs periodístics (publicats): 11e "Avui", Premsa Catalana (100.000 Ptes.)

– Programes de ràdio i televisió (emesos): 6e "Òmnium Cultural", l'Associació (trofeu i diploma)

Barcelona, octubre del 1985

Curset sobre teoria de sistemes ecològics

S'inicia un curset sobre "TEORIA DE SISTEMES ECOLÒGICS", a càrrec del professor Dr. R. Margalef del Dept. d'Ecologia.

L'esmentat curset constarà d'un tres sessions, dues cada setmana. Començarà el dia 4 de Novembre i es realitzarà a la Facultat de Biologia de l'U.C.B.

Lloc: AULA 10 (F. Biologia)

hora: de 18 a 19 hores
dies: Dilluns i Dimecres.

Curs d'energies renovables en el món rural Del 2 al 18 de desembre de 1985

Inscripció

Les sol·licituds d'inscripció envieu-les a:

Secretaria del Servei d'Agricultura i Ramaderia de la Diputació de Barcelona
Urgell, 187 – Barcelona
08036

Telfs. 321 76 16-239 34 00

Temari

Energia solar (5 hores)

- Introducció, conceptes bàsics.
- Sistemes passius.
- Hivernacles, concepte, materials utilitzats i evolució dels dissenys.
- Sistemes actius a baixa temperatura per aigua i per aire.

Exemples d'instal·lacions per la calefacció de naus agrícoles i ramaderes, secatge...

- Producció d'energia elèctrica per cèl·lules fotovoltaïques i la seva utilització en

l'agricultura – bombeig d'aigua, il·luminacions – i el medi rural.

Energia eòlica (2 hores)

- Característiques generals del vent, velocitat, direcció...

• Tipologia de les màquines eòliques utilitzades pel bombeig d'aigua i la producció d'energia elèctrica.

- Dissenys i experiències aplicats a les agricultures europees i a Catalunya.

Energia biomassa (5 hores)

- Biomassa, conceptes bàsics.

• Potencial de la biomassa agrícola i forestal a Catalunya per a l'obtenció de derivats energètics (etanol,...).

- Fermentació alcohòlica de la biomassa agrícola residual.

Etanol, separació, extracció i aplicacions com a combustible.

- Experiències en l'obtenció d'etanol en zones rurals.

• Residus ramaders a Catalunya. Potencial energètic i tractament per digestió anaeròbia. Característiques generals del procés i subproductes; efluent depurat i biogàs.

- Aprofitament energètic de la biomassa forestal residual, sistemes de recollida i pre-tractament. Camp d'aplicació energètica.

Energia geotèrmica (2 hores)

- Antecedents històrics.
- Conceptes bàsics.
- Estat actual de les prospeccions d'energia geotèrmica a Catalunya.

• Perspectives de la seva utilització en el camp agrícola.

Bomba de calor (1 hora)

- Característiques generals.
- Tipus de bombes de calor i descripció.
- Aplicacions en instal·lacions ramaderes.

Energia hidràulica (1 hora)

- Minicentrals hidroelèctriques. Conceptes tècnics.
- Programa de minicentral en zones agrícoles.
- Perspectives de la seva utilització com font energètica en el medi rural.

Taula rodona

Actuacions de l'administració en el camp de les energies renovables.

Activitats escola de natura curs 85-86

Ecologia del bosc

– Coordinen: Helena Fusté i Ramon Margalef

– Inici: 7 de Novembre

– Hora: 17,30 h.

– Lloc: IME

El mar

– Coordinen: Helena Fusté i Ramon Margalef

– Inici: 7 de Novembre

– Hora: 19 h.

– Lloc: Escola del Mar.

Meteorologia

– Coordinen: Ramon Margalef i Montserrat Bert

– Inici: 28 de Novembre

– Hora: 18,30 h.

– Lloc: IME

Visita a les abelles

– Coordinen: Ramon Margalef i Montserrat Bert

– Hora: de 12,30 a 13,30 h.

– Lloc: Escola de Natura (Can Miravitges)

– Dies: Per aquest primer trimestre hem previst com a dies de visita

28 d'Octubre

11 de Novembre

25 de Novembre

2 de Desembre

16 de Desembre

Tallers

– Els tallers, aquest any no començaran fins el segon trimestre. Us fem arribar el llistat de tots els que farem.

– tints

– paper

– cosmètica

– patés

– formatges

- melmelades
- licors
- corders

Cursos

- Per l'any 86 estem preparant quatre cursos, que creiem podran ser del vostre interès, aquests també estaran oberts a la població en general.

Metereologia: Gener-Febrer
Jardineria: Febrer-Març
Herbes remeieres: Març-Abril
El mar: Maig-Juny.

Societat Catalana de Biologia Filial de l'Institut d'Estudis Catalans Curs 1985-86

Activitats projectades

I. Sessió inaugural

17 d'octubre de 1985, Aula Magna de la Facultat de biologia de la Universitat de Barcelona, a dos quarts de set de la tarda.

La vacuna del còlera 100 anys després:

Perfil biogràfic de Jaume Ferran i Clua, a càrrec del Prof. Dr. R. Parés i Farràs.
Estat actual de la vacunació anticolèrica, a càrrec del Prof. Dr. J. Corbella i Corbella.

II. Sessions ordinàries

Novembre 1985, dijous 21:

Modificació reversible de les proteïnes i el seu significat en el control de les funcions cel·lulars.

Coordinadors: J. Carreras i Ll. Cornudella.

Desembre 1985, dijous 12:
Genètica del desenvolupament.

Coordinador: J. Baguñà.

Gener 1986, dijous 16:

Factors limitants de la producció vegetal.

Coordinadors: A. Caballero i J. Puñuelas.

Febrer 1986, dijous 20:

Neuroendocrinologia.

Coordinadors: E. Gelpí i J. Camps.

Març 1986, dijous 20:

Avenços en l'estudi del metabolisme: J. Rodés.

Abril 1986, dijous 3:

Importància i significat biològic dels elements extracromosòmics en els bacteris.

Coordinador: J. Barbé.

Maig 1986, dijous 15:

Paper funcional dels antigens de membrana de les cèl·lules T i B.

Coordinadora: M^a. T. Gallart.

Juny 1986, dimecres 18:

Ultraestructura i biologia de l'oòcit.

Coordinador: E. Ribes.

El lloc i l'hora de les sessions serà anunciat al programa mensual corresponent.

III. Sessions conjuntes

Febrer 1986, Societat Catalana de Biologia i Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears:

L'ensenyament universitari del tercer cicle en les ciències de la vida i de la salut.

Coordinadors: J. Carreras i R. Guerrero.

Abril 1986, Societat Catalana de Biologia i Institució Catalana d'Història Natural:
Paleobiologia, paleoclimatologia i paleogeografia de la conca mediterrània occidental.

Coordinadors: J. Agustí i S. Moyà (Institut de Paleontologia de la Diputació de Barcelona, Sabadell).

IV. Sessions extraordinàries

Novembre 1985, dies 7, 8 i 9:

VII Jornades d'Endocrinologia.

Coordinadors: J. Camps i F. Rivera-Fillat.

Maig 1986, dies 10, 11, Mas Badó, Sant Quirze de Safaja (Vallès oriental):

III Jornades de Biologia Molecular.

Coordinadors: F. Azorín, A.

Boronat i P. Suau.

Juny 1986, dates a determinar:

III Jornades de Neurobiologia.

Coordinadors: A. Badia, E. Gelpí i J. Marsal.

Juny 1986, dies 26, 27 i 28, Mas Badó, Sant Quirze de Safaja (Vallès oriental):

IV Seminari Anual de Biologia del Desenvolupament.

Coordinador: J. Baguñà.

V. Cursos de postgrau

Desembre 1985:

Enginyeria genètica.

Coordinadors: P. Puigdomènech i Ll. Cornudella.

Abril-Maig 1986:

Biotecnologia. Recerca i desenvolupament en els processos microbiològics.

Coordinador: R. Guerrero (Departament de Microbiologia, Facultat de Ciències de la Universitat Autònoma de Barcelona).

VI. Assemblea general ordinària

24 d'abril de 1986, a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans, Antic Hospital de la Santa Creu, Carme, 47, Barcelona.

1r. simposium sobre l'ensenyament de les ciències naturals Vic, 12, 13, 14 i 15 de març de 1986

COMITÈ ORGANITZADOR

Institucions Universitàries

- E.U. de Mestres Blanquerna (Pilar Ferreiros - Pietat Marquilles)

- E.U. de Mestres de Girona (Xavier Frigola - Anna Geli)

- E.U. de Mestres de Lleida (Anna Gené - Heracli Astudillo)

- E.U. de Mestres de Sant Cugat (Joan Bach - Rosa M. Pujol)

- E.U. de Mestres de Sant (Emma Sainz-Amor - Concepció Mariné)

- E.U. de Mestres de Tarragona (Montse Santisteban - Enric Anton)

- E.U. Balmes de Vic (Salvador Reguant - Sebastià Riera)

- ICE Univ. de Barcelona (Iñaki Etxebarria - Lluïsa Martín)

- ICE Univ. Autònoma de Barcelona (Neus Llovera - Pilar Sesé)

- ICE Univ. Politècnica de Barcelona (Carme Albadalejo - Rita Triay)

- Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona (Mercè Durfort - Narcís Prat)

- Secció de Biologia. Facultat de Ciències de la Universitat Autònoma de Barcelona (Ferran Rodà - Rosa Flos)

- Facultat de Geologia de la Universitat de Barcelona (Pere Busquets - Jordi Martinell)

- Secció de Geologia. Facultat de Ciències de la Universitat Autònoma de Barcelona (Xavier Soler)

Organitzacions de Professionals

- Col·legi de Llicenciats (Josefina Cambra - Josep Vives)

- Col·legi de Biòlegs (Pere Camprubí - Mireia Esteva)

- Moviments de renovació pedagògica de Catalunya (Grup de Mestres d'Osona)

ÀMBIT DEL CONGRÉS

Ensenyament de les Ciències Naturals als nivells de Preescolar, E.G.B., F.P., B.U.P. i C.O.U.

És obert tant a ensenyants com a tots els que estiguin interessats en la didàctica de les Ciències Naturals.

PROGRAMA DE TREBALL

El Simposium constarà de dos Blocs:

A. Mostra de recursos i material didàctic.

L'objectiu d'aquesta primera part és oferir una informació directa i actual sobre el màxim de materials i entitats que hi ha a disposició de l'ensenyament de les Ciències Naturals.

B. Comunicacions. Ponències i Taules rodones. Grups de Treball. Sortides.

1) *Comunicacions: (Orals, Pòsters, Audiovisuals, Ordinadors, etc.)*

Totes les comunicacions de les experiències i materials elaborats pels assistents haurien d'anar orientades cap a alguna de les tres grans seccions de treball que són:

a) Els continguts i llur didàctica als diferents nivells de l'ensenyament de les Ciències Naturals.

b) Treballs i experiències interdisciplinàries, integrades o globalitzades que tinguin com a centre les Ciències Naturals.

c) Activitats fora de l'escola: El treball de Camp: Preparació, realització i treball posterior.

2) *Grups de Treball:*

Al terme de cada sessió del Simposium s'organitzaran diferents grups de treball d'acord amb els diferents nivells d'ensenyament implicats en el Simposium amb l'objectiu de presentar con-

clusions a la jornada de cloenda.

3) *Sortides:*

D'acord amb l'interès manifestat pels preinscrits, el darrer dia, el 15 de març, s'organitzaran les sortides adreçades als nivells d'E.G.B. i B.U.P. següents:

1. Montserrat
2. Volcans d'Olot
3. Muntanya de Sal de Cardona
4. Parc natural de Sant Llorenç del Munt
5. Riera de Balà
6. Puigsacalm
7. Estany de Banyoles
8. Riera Major
9. Itinerari Bellmunt-Vidrà (Pre-Pirineu)

INSCRIPCIÓ

Per inscriure's cal omplir el full d'inscripció adjunt i trametre'l a la secretaria del 1r. Simposium sobre l'ensenyament de les Ciències Naturals (Escola Universitària «Balmes» de Mestres d'Osona, carrer de Miramarges, s/n, Vic) abans del 20 de desembre de 1985.

(els mots)

La Societat Catalana de Biologia (Comissió de lexicografia) amb la col.laboració del Servei de Normalització Lingüística del Departament de Cultura de la Generalitat, han publicat els fulls 9 i 10 de

Què cal saber?

TERMINOLOGIA (I)

Caldria fixar i difondre l'ús d'alguns termes corresponents a aparells i tècniques relativament recents en biologia i que semblen ignorats, mentre s'empra la solució castellana o bé directament el mot anglès.

ESCINTIL·LACIÓ: Producció de petites guspires lluminoses per part de certes substàncies, originades pels impactes de partícules d'alta energia. (Dic. de la Ll. Cat. Enc. Cat.).

COMPTADOR D'ESCINTIL·LACIONS: Aparell que permet detectar i quantificar partícules emissores de radiacions.

ESCINTIL·LAR: Emetre escintil·lacions.

Així doncs, els mots "centelleig" i "centellejar", bé que són catalans, no són aplicables a aquests conceptes.

ESCANDALLAR: Sondar, mesurar la profunditat, originàriament, d'una massa d'aigua.

MICROSCOPI ELECTRÒNIC D'ESCANDALLATGE: Microscopi electrònic que permet visualitzar, en retlleu, la superfície de l'estructura a estudiar. (Anglicisme: scanning).

UNA QÜESTIÓ DE CONJUNCIONS:

DONCS: És una conjunció consecutiva, no causal.

Si un "doncs" admet la substitució per "perquè", és erroni i cal emprar "perquè", "ja que" o una altra

locució causal. Si un "doncs" és correcte, admet el canvi per "per tant"

Cal fer ara les preparacions, **DONCS** aquest material es marceix aviat.

Cal fer ara les preparacions, **PERQUÈ** aquest material es marceix aviat.

He començat la reacció a les 9 h, **DONCS** la pararé a les 12 h.

He començat la reacció a les 9 h, **PER TANT** la pararé a les 12 h.

TERMINOLOGIA (II) GENÈTICA MOLECULAR

CRIVELLAR... Cercar en un conjunt de clons d'ADN recombinant (vírics o bacterians) aquells que inclouen una determinada seqüència.

(Anglicisme: screen)

Caldria doncs, assumir un substantiu per denominar l'operació que consisteix a "crivellar" un conjunt de clons:

CRIVELLATGE... D'una genoteca o de clons plasmídics.

(Anglicisme: screening)

HIBRIDAR (ÀCIDS NUCLEICS)... Posar en contacte diferents molècules d'àcid nucleic, per tal que aquelles seqüències que siguin homòlogues s'aparellin i formin un dúplex estable.

HIBRIDACIÓ... Acció i efecte d'hibridar.

No són normatius els mots "hibriditzar" ni, per tant, "hibridització".

- "POSAT QUE" és una locució conjuntiva catalana condicional, equivalent a "SI":

Posat que la nova espècie colonitzi el territori,...

Si la nova espècie colonitza el territori,...

No és correcte emprar "posat que" en el sentit "com que".

Posat que aquesta és una espècie aquàtica, té respiració branquial.

Com que aquesta és una espècie aquàtica, té respiració branquial.